DAILY
اراده
د افغان نشراتی مرکز ملي خپلواکه ورځپانه

سال سوم شماره ۲۴۶
شماره مسلسل ۳۲۶
شنبه ۲۴عقرب ۱۳۸۲هـ.ش
۲۰ رمضان المبارك ۱۴۲۴ هـ ق
15 November 2003

PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
AMRC
سال تاسیس ۱۳۷۹هـ.ش

توشیح فرمان ثبت نام رای دهنده گان

حامد کرزی رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان فرمان ثبت نام رای دهنده گان انتخابات سال ۱۳۸۳ هجری شمسی را طی مراسمی در قصر گلخانه امضا نمود.

رئیس دولت بعد از توشیح فرمان ثبت نام رای دهنده گان انتخابات سال ۱۳۸۳ هجری شمسی گفت: خوشبخت هستیم به سلسله تطبیق موافقتنامه بن بعد از تکمیل و نشر مسوده قانون اساسی آینده افغانستان به فضل خداوند متعال قدم مهم دیگری را در راستای فراهم آوری نظامی که مردم افغانستان حق رای دهی را در آن داشته باشند بر میداریم و در این انتخابات هر فرد واجد شرایط کشور زعامت آینده خود را از طریق انتخابات آزاد و عادلانه در سال آینده انتخاب می نمایند و جهت انجام موافقانه این پروسه ملی همکاری ریش سفیدان، بزرگان دولت، حلقات سیاسی و مطبوعات ضروری پنداشته میشود.

دشمنان تاریخ و فرهنگ افغانستان هنوز در کمین نشسته هر قدر که ما در مورد پیشرفت و ترقی کشور گام بر میداریم آنها به همان پیمانه تلاش دارند در راه پشرفت ما سد واقع گردند.

روز گذشته دشمنان این کشور در مقابل دفتر سازمان ملل متحد در قندهار دست به جنایت زده و بمب را منفجر ساختند که از اثر آن یک محصل مجروح و به دفتر آن سازمان خسارات زیاد وارد گردید. دشمنان مملکت در زمان برگزاری لویه جرگه ویا پیش از برگزاری لویه جرگه دست به اعمال تخریبی میزنند، مردم افغانستان باید متوجه باشند_ ص۴

قدم مهم دیگری در راستای فراهم آوری نظامی که مردم افغانستان در آن حق رای داشته باشد

تونل سالنگ عنقریب باز کشایی خواهد شد

کارتر میماتی تونل سالنگ روبه اختتام بوده ممکن است. تا رسیدن ایام عید برروی ترافیک باز گردد.

کار ترمیم و پوشش ساحه منفجر شده قسمت شمالی تونل ختم گردیده و کار پوشش گالری جنوب تونل بیش از چند متر باقی نمانده است و کار نصب سیستم برق در سقف تونل جریان دارد. به قول یکی از موظفین تونل ممکن است کارهای باقیمانده تا رسیدن ایام عید سعید فطر به اکمال برسد. همین اکنون وسایط از طرف شب از تونل عبور نموده و از طرف روز در تونل کار جریان دارد.

همچنین کار نصب هشت پل منفجر شده در دو طرف پل اختتام یافته که جز یک پل در سالنگ جنوبی که تحت کار میباشد. گفته میشود در ختم این ترمیمات کار ترمیم جاده ها و گالری های دو طرف تونل نیز آغاز خواهد یافت.

دلوی او ښیونکی خدای په نامه
سرمقاله

تصویب قانون و برگزاری انتخابات در زیر سایه تفنگ

تدویر لویه جرگه به منظور تصویب قانون اساسی که روزهای اندکی برای آن باقیمانده است، یکی از رخدادهای سرنوشت ساز کشور ماست که نه تنها میلیونها نفر از هموطنان ما چشم انتظار آنست بلکه مردم صلحدوست در سراسر جهان که با جنگهای وحشت بار ذات البینی و قدرت طلبانه قانون شکنی ها و تخلفات فراوان از حقوق بشر طی سالهای اخیر آشنا هستند، بیصبرانه منتظرند که ببینند مردم افغانستان بعد از اینهمه ویرانی و آدم کشی در فضای عدالت اجتماعی و قانون نفسی به راحت بکشند و به زندگی مرفه و آبرو مندانه یی دست یابند.

اما در فضای خاکستری و نا امن موجود که سایه تفنگ نه تنها در ولایات، بلکه در کابل و در پایتخت کشور مسلط است چگونه میتوان تصویب قانون را آنگونه که آرزومندی آن موجود است انتظار برد. بنحوی که خلاف لویه جرگه گذشته، بدون اعمال نفوذ و تهدید و تخویف به سود صلح و دموکراسی، قانونی برابر با خواست اکثریت مردم جامعه ما به تصویب برسد.

از ین گذشته مرحله تطبیق و کار برد و رعایت آن میرسد که باز هم در فضای که تفنگ در هر قدم فرمان میراند، و زورگویی و غصب مراکز قدرت به وسیله، مخالفان صلح و دموکراسی که در هر گام بنحوی از اشاعه، آن جلوگیری می کنند، ادامه دارد. وقتی قانونی که منافع اکثریت را تأمین می کند، بدون شک اضافه خواهی ها و اضافه رویهایی گروهایی اقلیت را سد می شود، و لذا آنانیکه سالها با بستن مجراهایی قانون برای منافع آز مندانه شان کوشیده اند و مردم را از هوای آزادی و دموکراسی محروم ساخته اند چه چیزی اتفاق می افتد که یکباره از منافع خویش در حالیکه با قدرت سلاح مسلح هستند، چشم میپوشند و چگونه از اختناق و فشار و سرکوب که از سالها بدینسو در کشور ما معمول بوده، صرف نظر خواهند کرد.

در وضعیت کنونی که از یکسو پروسه ملکی سازی در هر گام با موانع روبرو میگردد و از سوی دیگر اشخاص و گروه هایی بصورت غیر قانونی در سراسر کشور به شدت مسلح هستند، معلوم نیست با کدام چشمداشتی میخواهند در زیر سایه، تفنگ و در فضای مختنق، قانون تصویب کنند و در یک حالت نا استوار و نا امن به استقبال کمپاین انتخاباتی بروند، چنان انتخاباتی که میخواهند در نتیجه آن دولت مشروعی به میان آید که عدالت اجتماعی تأمین گردد و حق به حقدار برسد.

وقتی همین حالا در کشور نمیتوان از آزادی واقعی، صلح و دموکراسی سخن زد، چند هفته بعد و یا چند ماه بعد در حالیکه همه پروسه های صلح و امنیت در حالت نا تمام و نابه سامان قرار دارد و برای تصفیه و تخلیه کشور از انبوه سلاح ها و مهمات نقب ها و دیپوهای به یغما گرفته هیچ کار قابل توجهی صورت نگرفته، و در برابر گروههای تادندان مسلح انجام این دو امر خطیر به مثابه آنست که این ملت را در دامی دیگر و خطرناکتر از دامی که هم اکنون در آن دست و پا می زنند انداختن است!

ایدز برای مردم افغانستان همچنان بیگانه است

در حالیکه سازمان ملل متحد اول دسامبر را روز جهانی مبارزه با ایدز اعلام کرده است، شماری زیادی از مردم افغانستان آگاهی زیادی در مورد این بیماری کشنده ندارند.

فرید بزگر از بنیاد تحقیقاتی ایدز در کابل هوشدار می دهد که اگر امروز به مردم افغانستان در زمینه عواقب خطرناک بیماری ایدز آگاهی داده نشود فردا دیر خواهد بود.

او می افزاید عدم آگاهی مردم و برخی از کارکنان نهادهای صحی و نبود آموزش های فنی برای کارکنان صحت عامه در زمینه ایدز خطر گیشرش این بیماری در افغانستان را افزایش داده است

شماری از ساکنان شهر کابل نیز اطلاع رسانی در این زمینه را ضروری دانسته و می گویند دولت باید از طریق رسانه ها با برگزاری مراسمی زمینه همکاری میان این دو وزارت را برای بالا بردن سطح آگاهی معلمان و شاگردان در مورد مرض ایدز بررسی کردند.

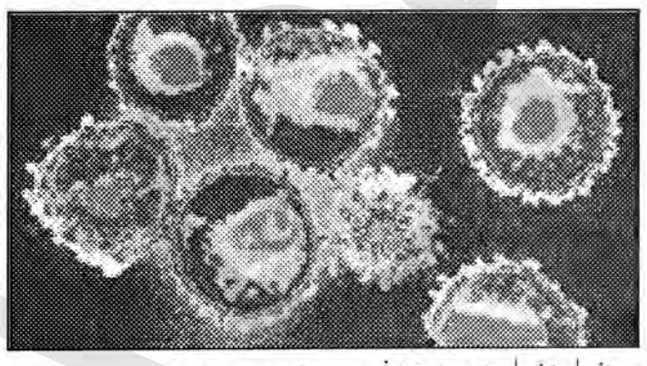

در این حال داکتر نعمان حکمت رییس بانک مرکزی خون می گوید "هر چند وزارت صحت عامه در نظر دارد مراقبت های جدی را برای جلوگیری از سرایت مرض ایدز روی دست گیرد، اما هنوز یک برنامه طویل المدت برای مراقبت ازمریضان مبتلا به ایدز در افغانستان وجود ندارد."

تاکنون بانک مرکزی خون از سراسر افغانستان ۱۵ مریض مبتلا به ایدز را شناسایی کرده است.

بیماری کشنده ایکه تاکنون در سراسر جهان بیش از ۶۵ میلیون انسان را از بین برده است.

ویروس اچ آی وی سبب مبتلا شدن شخص به مرض ایدز می شود.

این ویروس از طریق مقاربت های جنسی، انتقال خون از یک شخص به شخص دیگر و نیز ازطریق شیر مادر به کودک سرایت می کند

مرض ایدز را به مردم معرفی کند.

در همین زمینه وزارت های صحت عامه و معارف چندی پیش

تمرینات نظامی مشترک چین و هند

چین و هند، اولین مانور دریایی مشترک خود را آغاز کرده اند.

این تمرینات نظامی که در تاریخ دوکشور برای اولین بار است انجام می پذیرد نشانگر بهبودی روابط بین این دو کشور همسایه است.

این عملیات "جستجو و نجات" در آبهای شانگهای صورت گرفته است

سه کشتی نظامی هندی و چند فروند طیاره و هلیکوپتر در این عملیات ۵ ساعته شرکت کرده اند.

دو کشور چین و هند در سال ۱۹۶۲ درگیر یک جنگ کوتاه شدند.

روابط دو کشور مدتی است که روبه بهبود گذاشته است و مقامات دو کشور اخیر سعی کرده اند روند این بهبودی در روابط را تسریع کرده و ارتقاء ببخشند.

اتل بیهاری واجپای، صدراعظم هند، در اوایل سالجاری میلادی به چین سفر کرد.

یکی از فرماندهان نیروی دریایی هند در این خصوص گفت: "این تازه اول راه است."

هدف از انجام این تمرینات نظامی تضمین روابط تجاری بین دو کشور و ارتقاء سطح هماهنگی نیروهای دریایی دو کشور برای عملیات جستجو و نجات بوده است.

این دومین باری است که "نیروی دریایی آزادیبخش خلق چین" با یک کشور دیگر مانور نظامی برگزار می کند.

قبلا این گونه مانورها با نیروی دریایی پاکستان انجام شده بود.

مبارزه با منابع مالی شبکه های تروریستی موفق نبوده است

یک گزارش سازمان ملل متحد که بخشی از آن به بیرون درز کرده می گوید که مبارزه با منابع مالی شبکه القاعده موفقیت آمیز نبوده است.

روزنامه فایننشل تایمز بریتانیا به نقل از این گزارش نوشت که مشکل اصلی در عدم موفقیت مبارزه علیه منابع مالی شبکه القاعده عدم همکاری، مشکلات قانونی و عدم عزم سیاسی است.

این گزارش گفته است که دو کمک کننده مظنون به القاعده هنوز در ایتالیا و سوئیس فعال هستند

بر اساس همین گزارش گفته شده که تحریم جهانی سلاح علیه القاعده دارای مشکلاتی است و باید دوباره برنامه ریزی شود. ص۴

تغییر سیاست امریکا در عراق

مقامات امریکایی گفته اند که علیرغم تلاش برای تسریع روند انتقال قدرت به مردم عراق، این کشور قصد ندارد که نیروهای خود را از عراق خارج کند.

جورج بوش، رئیس جمهور امریکا، در گفتگو با رسانه های بریتانیایی گفته است که نیروهای امریکایی تا زمانی که یک جامعه دموکراتیک در عراق تشکیل شود، در این کشور باقی خواهند ماند.

در همین حال، دونالد رامسفلد، وزیر دفاع امریکا، گفته است که حداقل دو سال طول خواهد کشید تا یک جامعه دموکراتیک در عراق بوجود آید.

پیشتر آقای بوش و دیگر اعضای بلندپایه دولت او تأیید کردند که سیاست امریکا در قبال عراق تغییر کرده و قرار است از این پس تلاش بیشتری برای سپرد(ن) اداره عراق به مردم این کشور صورت گیرد.

آقای بوش پس از گفت و گوهای اضطراری که در واشنگتن در مورد عراق انجام گرفت طی سخنانی خطاب به خبرنگاران اعلام کرد که از پل برمر، حاکم امریکایی عراق خواسته است روند تأسیس حکومت مستقل در عراق را تسریع کند. ص۴

وضعیت جوانان در آسیای میانه ناگوار است

کمتر منطقه ای از جهان به اندازه آسیای میانه شاهد چنین آفت شدیدی در سطح زندگی جوانان بوده است. افت استندارد های زندگی و در کنار آن رشد ناگهانی جمعیت، بیش از پیش به بی ثباتی سیاسی و مناقشه در این منطقه دامن می زند. اوضاع به قدری ناگوار است که دو سوم جوانان خواهان مهاجرت از منطقه هستند.

این تصویری است که گروه بحران بین المللی (آی سی جی) در گزارشی تحت عنوان "جوانان در آسیای میانه: از دست رفتن نسل تازه" درباره آسیای میانه ارائه می دهد.

آی سی جی، یک گروه مستقل غیرانتفاعی چند ملیتی است که در حال حاضر ریاست آن با رئیس جمهور پیشین فنلند است. این گروه از طریق تحلیل اوضاع کشورها سعی در جلوگیری از بحران ها و مناقشه های مرگبار دارد. ص۴

نړيوالی تولنی بايد د کوکنارو د کښت د کمولو لپاره خپلې مرستې لا ډيرې کړي

د کوکنارو کښت يوه له هغو ستونزو څخه ده چې نړيواله ټولنه يې تل د افغانستان لپاره خرګندوي د ملګرو ملتو په وروستۍ رپوټ کې راغلي چې افغانستان د نړۍ اويا په سلو کې مخدر مواد توليدوي. او د روسيې، منځنۍ اسيا او اروپا نوی په سلو کې د بازارونو د خرڅلاو هيروئين له افغانستان نه راځي.

د افغانستان دولت د ملګرو ملتو او ځينو هيوادونو په مرسته د کوکنارو د کرکيلې د له منځه وړلو او لړولو لپاره تر اوسه پورې يو شمير کارونه سرته رسولي د افغانستان د دولت رئيس حامد کرزی تير کال د جدي په مياشت کې يو فرمان صادر کړ چې په ترڅ کې يې د کوکنارو د کرکيلې په وړاندې کلکه مبارزه اعلان شوه. د همدی فرمان سره سم د روان کال په لومړيو درېو مياشتو کې په هلمند ولايت کې په سلو کې پنځه اويا په کندهار کې په سلو کې شل په ارزګان کې په سلو کې اتيا او په ننګرهار ولايت کې په سلو کې پنځه څلويښت د نيشه يې موادو کروندی له منځه يووړل شوي خو له بده مرغه د څو کلنو وچکاليو او د خلکو د اقتصادی ستونزو له کبله اوس کوکنار د هيواد په هغو ولايتونو کې چې مخکې نه کرل کيدل اوس کرل کيږی.

سړکال د ميدان وردګو، لوګر، غزني، کابل او يو شمير نور ولايتونو کې کوکنار ډير کرل شوي چې پخوايې په دغو ولاتونو کې په دې.کچه سره سابقه نه درلوده د افغانستان دولت تر خپلې وسې پورې خپل زيار ايستلی څو د کوکنارو د کښت مخنيوی وکړی خو د نړيوالی مرستې په مټ ملګرو ملتونو د ويناوو له مخې تر لسو کالو پورې بايد له افغانستان څخه د کوکنارو د کرکيلې لمنه تولې شي. خو حامد کرزی د افغانستان د اسلامي انتقالي دولت مشر په خپله هغه مرکه کې چې د ملګرو ملتو له استازی سره کړې ويلي چې دا کار بايد ژر تر سره شي.

بهرنی هيوادونه او نړيوالی موسسې او سازمانونه که چيری زمونږ له بزګرانو او ځمکه والو سره هغه مرستې چې دوی ته د اوبو، سری، د کرکيلی د وسايلو د برابرولو او د کرنيزو موادو د خرڅلاو بنې زمينې برابری کړی تر سره کړي نو نه يوازی د افغانستان بزګران به د کوکنارو د کرکيلی څخه ډډه وکړی بلکی دولت به هم د کوکنارو د کرکيلې د مخنيوی په کار کې ګړندی ګامونه اوچت کړي. چې له دې سره به هم افغاني بزګران د خوراکي شيانو له ارخه غني شي او هم به نړيوال له هغو ستونزو څخه تر يوه حده خلاص شي چې په اوس وخت کې يې افغانستان کې د کوکنارو د کرکيلې له کبله ځرګند وي.

تحقيق و نگارش: دوکتور محمد داود يار

نگاهی مقايسوی بر محتوای اقتصادی مسوده قانون اساسی افغانستان

بخش دوم نگاهی بر اصول اقتصادی مندرج در قوانين اساسی ساير کشورهای جهان

موضوع وسايل ونحوه تطبيق سياستهای پولی نيز از جمله مسايل مهميست که بايد درقانون اساسی گنجانيده شود؛ ورنه ابهام وعدم اطمينان در مورد اين وسايل ونحوه بکار انداختن آنها اعتماد برنظام پولی کشور را تضعيف نموده و موانع عملی وروانی را در برابر سرمايه گذاری های داخلی وخارجی قرار ميدهد.

۵ـ رهنمود های مالياتی وسياستهای مالی دولت

موضوع ماليات ونحوه ووسايل سياستهای مالی دولت مطالب پراهميت ديگری اند که اساسات آنها بايد درقانون اساسی جديد پی ريزی شوند. آنچه درينخصوص حايز اهميت زياد ميباشد اينست که از خودسری و خود رائی گروههای جنگی ومامورين مرکزی ومحلی در زمينه اخذ وجمعآوری ماليات جلوگيری بعمل آيد واز اتلاف عوايد وگريز از ماليات دولت ممانعت صورت بگيرد. غرض تامين اين هدف مهم، در نخستين قدم لازمست که انواع ماليات (منجمله ماليات بر اراضی، ماليه برعايدات فردی وموسسوی، ماليه بر مواشی، ماليه بر تجارت خارجی، ماليه بر فروش آشيا منقول و غير منقول...) وشيوه های ماليه گيری (مترقی، متناسب، نزولی، وغير مترقی) با ارتباط دارئيها، عوايد و معاملات مختلف بطور دقيق وغير قابل اشتباه تعريف وتعيين شوند. برعلاوه لازميست که قانون اساسی ساير منابع ودرکهای عوايد دولتی، انواع فيس ها، جريمه ها واجاره های دولتی واندازه آنها را با دقت ولی انعطاف پذيری لازم تعيين وتثبيت کند. شرايط بودجوی، حالات کسر و يا مازاد بودجوی، صلاحيت وشروط اخذ قرضه های داخلی توسط دولت، واصول اخذ قرضه های خارجی از جمله مسايل مهم ديگريست که قانون اساسی بايد درارتباط به آنها اصول واضح وروشنی را در دسترس مجريان امور قرار دهد. با درنظر داشت مشکلات کنونی جمعآوری ماليات در ولايات وارسال آن به مرکز لازمست که قانون اساسی و با وضاحت تمام رهنمودهای واضحی را در زمينه طرح نمايند، وتخلف از آنهارابا روشنی کامل قابل مجازات اعلان نمايد. درينخصوص حتميست که عمل غير قانونی ايجاد پاتک ها ووضع ماليات عبوری برتجارت، عبور و مرور اموال ومردم با شدت تمام تقبيح گرديده و مجازات لازم برای مرتکبين چنين عمل تعيين ودر قانون اساسی گنجانيده شوند. علاوتاً لازميست قانون اساسی جديد رهنمود های مشخصی را در زمينه ماليات برعايدات خارجيان مقيم در افغانستان وافغانهائيکه توسط موسسات خارجی استخدام شده اند طرح ومورد تطبيق قرار دهد. پايان

د نوي اساسي قانون د طرحې په اړوند د خلکو د وړانديزونو او نظريو تحليلي رپوټ

د ولس غوښتنو ته يوه لنډه کتنه:

د نظر غوښتنې په اوږدو کې کميسيون ته دا ټکاره شوه. چې خلک د داسې يوه دولتی او ملی يووالی غوښتونکی دی چې د اسلام د سپيڅلی دين د اساساتو پر بنسټ ولاړ وی. هغوی په ډيری مينی سره حقيقی اسلام غواړی او د عدالت. امنيت. د اسلام د واکمنی د هر وګړی د بشری حقونو او انسانی کرامت ته د درنښت وی په تيره بيا د افغانی ټبر خو حقوقو او حيثيت ته د درنښت. برابری. د ټول هيواد د وګړو ترمنځ د يووالی. او د فساد او توکميز توپير د ټولو ډولونو د له منځه تللو غوښتونکی دی. همدارنګه افغانستان د اسلامی وروګلوی او زغم روحيه له خانه ټکاره کړه او د نورو اديانو پيروانو او ټولو مذهبونو ته د درنښت وی هيله يې څرګنده کړه.

خلک د سولې غوښتونکی او د زده کړې. استوګنځي. اوبو او ځمکې. روغتيې او د ابرومنده ژوند د لومړنيو اړتياوو د پوره کولو غوښتونکی دی.

همدارنګه وګړی له هغو کسانو چې تر ټولو يې زيات رنځ ګالی دی لکه د شهيدانو پاتې کسان. د جګړې قربانيان معلولين او معيوبين. ټبځی. ماشومان او بی کسه سپين ږيری. چې له زياتو ستونزو سره مخامخ دي د هغو يادونه کړي چې د دولت د تنګې او ملاتړ وړ وګړي او له هغوی سره بايد مرسته وشي. خلک داسې دولت غواړي چې زموږ د ماشومانو. خويندو او وروڼو څخه په ښه توګه څارنه او پالنه وکړي.

ښه والی او د ملي ژوند په پرمختګ کې خلکو د ولايتونو. ولسوالیو. ښارونو او کليو په سطحه باندې د شوراګانو غوښتنه کوله. خلک همدارنګه د ريښتينی دولت غوښتونکی دی چې د لياقت او پوهې پر اساس جوړ شوی وي. نه فاسد دولت.

د افغانستان خلکو د تيری. بهرنی لاس وهنې او جنګ سلاريو څخه ډيری ستونزی ليدلي دي. هغوی غواړي هغه ډار او ګواښ چې د وسله والو ډلو له خوا دوی ته متوجه دی نه منځه ولاړ شي. او ټول شوي اولسمشران په اردو او پوليسو باندې کنترول ولري. وګړی د خپلو حقونو د ساتنی غوښتونکی دي. او ددې هيلې لرې چې دولت د هغوی له حقونو څخه ننګه او ملاتړ وکړي. هغوی د بشر د حقوقو د يوه پياوړي کميسيون غوښتونکی او د ډاروني او ګواښ د ټولو ډولونو د بې قانونی. زور زيتی او کرکې د له منځه وړلو هيله من دي. هغوی د قانون د واکمنی او د قوانينو د اجرا کولو د اغيزمن ميکانيزم او جوړولو غوښتونکی دي.

همدارنګه وګړی له هغو کسانو چې تر ټولو يې زيات رنځ ګالی دی لکه د شهيدانو پاتې کسان. د جګړې قربانيان معلولين او معيوبين. ټبځی. ماشومان او بی کسه سپين ږيری. چې له زياتو ستونزو سره مخامخ دي د هغو يادونه کړي چې د دولت د تنګې او ملاتړ وړ وګړي او له هغوی سره بايد مرسته وشي. خلک داسې دولت غواړي چې زموږ د ماشومانو. خويندو او وروڼو څخه په ښه توګه څارنه او پالنه وکړي.

او خلک په زيته توګه د يوه ټکل شوي جمهور رئيس غوښتونکي دي چې د هيواد لازښوونه وکړي او د يوه مسلمان لازښود غوښتونکی دي چې خلک سره يو موتی کړي او د هيواد ارزښتونه وساتی.

ځينی خلک د صدراعظم تر لازښوونی لاندی د پارلمانی حکومت غوښتونکي دي. او د هيواد په ځينو سيمو کې خلک د شاهی نظام د بيا رامنځته کيدو غوښتونکی دي. زياتره خلک د يوه استازي او واکمن پارلمان غوښتونکي دي او غواړي چې د جمهور رئيس تر خوا دې صدراعظم هم وي چې له هغه سره د دولتی چارو په برخه کې مرسته وکړي او ددې تر ځنګ د يوه شخص په وجود کې د قدرت له تمرکز څخه مخنيوی وشي.

يو شمير خلک غواړي چې پارلمان د ټول اولس استازيتوب وکړي د جمهور رئيس او صدراعظم پر کړونو څارنه ولري او محکمې په بشپړه توګه خپلواکي وي او په اساسي قانون کې داسې تدبيرونه ونيول شي چې د محکمو خپلواکي تضمين کړي. جګړو. تيريو. افراطی چارو. جګړه سلاريو زموږ خلک نيستمن او له نړيوالی ټولنی څخه يی ګوښه کړي دي. خلک د خپلو پخپلو ډلو په ښه ژوند غوښتونکي دي او غواړي چې له نړيوالې ټولنې سره سيال شي که د لوی خدای ج غوښتنه وي دغه اساسي قانون به د افغانستان ملت بيرته په خپل خای لوړ ودروی او د عدالت. قانون او سولې پر اصولو ولاړې يوې ټولنې بنسټ به کيږدي.

پاتې په بله ګڼه کې

د پانګوالی په پرمختيا کې د بې وزلو د ژوند ترڅې شپې

شهراب ديدار

له ۱۹ ميلادی پيړۍ څخه وروسته چې څومره په توليدی وسايلو کې نوی پرمختګ او زياتوالی راغلی دی په هماغه اندازه په توليدی اړيکو اومناسباتو کې هم موازی بدلونونه رامنځته شوی دی.

دی بدلونونو په عامه ذهنيت. اخلاقی او احساسی برخه کې هم خپلې اغيزې وښندلې او د ژوندانه په ټولو چارو کی يی د ازادی مفکوره رامنځته کړه ټول بی وزلی انسانان دی ته خوشاله وو چې د ازادی په درلودلو سره به د فيودالی قيوداتو او درندو ظلمونو څخه خلاصی شي او دخپلې کورنۍ لپاره به د کار په مقابل کې د خپلو حقوقو د لاسته راوړلو په برخه کې د پخوا په څير له ستونزو سره مخامخ نشي خو د ټولنو د ټولو بی وزلو انسانانو لپاره د وخت په اوږدو کې د سوداګرو او پانګوالو له خوا يو داسی دام جوړ شوي و چې د ازادی په پلمه يې يوازی دومره وکړای شول چې فيودالی واکمنه دوره يی وټکوله او وی لرزوله د خپلو توليدی څرخونو د حرکت اوخپلو توليدی ګټو په خاطر يی د پوره انسانی څواک د برابرولو په لاره هلی ځلی د بری درښل ته ورسيدی که څه هم توليدوونکی څواک د دامونو په کيښودوڼکو پوه شو او د دوی لپاره يی اينبودل شوی دامونه په سترګو ولېدل خو د دوی له واک څخه د سرکشی حرکت له ستونزو ډک کار و.

له هماغه وختونو څه تر اوسه پوری د پانګوالی نظام په ډيره بيړه مخ ته حرکت کړی او د دولتونو اقتصادی سياست يی په بل رنګ اړولی دی په دولتی مشری کې هم د داسې لوبو پانګوالو او سوداګرو ورننوتل رامنځته شوی چې هيڅکله د هغو سوداګرو له خوا چې د دولتونو سياسی او اقتصادی مشری يی په خپل کنترول کی نيولی ده داسې حرکت او عمل نه ترسره کيږي چې د توليدوونکی څواک په ګټه کوی بلکی د هری پانګوالی دولت د رهبری له خوا په سوداګريزو پروګرامونو او د کمپنيو په کار اچولو کې يوازې او يوازی خپلی ګټی په پام کی نيسی او هغه هيله او اميدونه چې د ټولنی عامه وګړو چې پدی کړی شامل نه و له خاورو سره ځکه خاوری شول چې د ټولنی مشری د دوی غږونه نشوای اوريدلی د پانګوالی دنظام د پراختيا له پاره خو لازمه وه او ده چې پخپله د دولت د مشری له خوا په سترو سوداګرو. تجارتی کمپنيو. شخصی ادارو او کاروبار باندی داسی قوانين وضع کړی وای چې د غريبو اوکار کوونکو حقوق يی ژوندی کړی وای خو دا کار ځکه نشو کيدای چې د شتمنيو څښتنان او لوی پانګوال په مشری کی د لاسی د درلودلو له امله له خندونو سره مخامخ کيدل.

له هغه وخت څخه تر اوسه پوری په بيلا بيلو دولتونو کې لاتر اوسه داسی قوانين نه دی وضع شوی چې د غريبو د ګټو په دفاع کې په توليدی او نورو ډول ډول کمپنيو باندی د توليدونکو د حقوقو د خوندی کولو په برخه کې څارنه وکړی همدا وجه ده چې په سرمايه داری ژوندانه کې د بی وزلو او غريبو حقوق تل د پښو لاندی وی دغه د ودان چې په تعليمي سيستم کې هم خپله اغيزه ښندلی ده او غريب خلک په هغو تعليمی مرکزونو کې چې د پانګوالو او يا پخپله د دولت په انحصار کې وی له تعليمی ښيګڼو څخه وروسته پاتی کيږي او يوازی هغه څوک زده کړی کولای شی چې پانګوال يا ورسره په ارتباط کې وی اوپه اقتصادی لحاظ پياوړی وی له امله دی چې بی وزلی خلک د ټولنی په کښته قشر کی راځی او ماليه اداره تعليم يافته بری په دولتی ادارو کی د خپل تعليم د شته والی له امله واکمنی وی او هغوی د خپلوګټيو په دفاع قوانين وضع کوي نه دی غريبو د حقوق په دفاع کی.

قانون اساسی- دیدگاه ها

نظری بر مسودهٔ قانون اساسی

روح الله (حبیب)

ما باید اصلاحات را از خود شروع کنیم، وقتیکه ما خود اصلاح نباشیم ، دیگران را چگونه اصلاح سازیم .

و قانون اساسی باید خودش اساسی باشد ، وقتیکه قانون اساسی ، اساسی نباشد ، و اساسی ساخته نشده باشد، قانون اساسی دیگر کار ها را چگونه اساسی سازد . ما از مقدمه چینی صرف نظر میکنیم و میگوئیم :

انسان است که علم را بوجود آورده است ، و علم است که انسان را ، انسان ساخته است ، و انسان است که قانون می سازد ، و قانون است که انسان را تابع خود میگرداند ، و قانون اساسی و دموکراسی دولت را تابع ملت، و ملت را تابع دولت میسازد ، و فصل دولتش را مردم رعایت میکند ، و از فصل مردمش دولت اطاعت مینماید ، و دکتاتوری را ازبین میبرد، و یکی را تابع دیگر میسازد ، یکی را حاکم به دیگر میگرداند ، و این از اساسات دموکراسی و این از اساسات قانون اساسی میباشد.

ولی این را هم باید گفت که قانون یک چیزی بیجان است ، چیزیکه به قانون جان میدهد تطبیق کنندهٔ آن است، دموکراسی و قانون اساسی چیزی نیستکه خود ش بیاید ، و خودش همه کار ها را رابگیرد، و همه کار ها را اجرا نماید ، و به همه حال امید است که انسانهای خوبی هم بیاید ، و قانون اساسی را بگیرد و اجرا نماید .

ما مسودهٔ قانون اساسی را خواندیم ، ولی در آن از دورهٔ کار ریاست جمهوری ، و از دورهٔ کار شورا چیزی را نیافتیم که رئیس جمهور برای چند سال انتخاب میشود ، و دورهٔ کار شور ا چند سال میباشد.

و تحصیلات معادل لیسانس ، تحصیلات بسیار ابتدایی می باشد، و دانش های معادل لیسانس برای دولت داری امروزی دانش کافی نمی باشد ، امروز عصر علمی ، و امروز عصر ساینس و تکنالوژی میباشد ، برای والی و وزیر این عصر تحصیل معادل لسانس تحصیل کافی نمی باشد ، والی و وزیر این عصر ، رئیس شورا و قاضی القضات این عصر باید مافوق لسانس بوده و دارای تخصص رشته وی و وظیفوی باشد ، وزیر زراعت باید متخصص زراعت و وزیر صنعت باید متخصص صنعت ، و وزیر صحت باید متخصص صحت باشد و همه وزیر ها در رشتهٔ خود باید متخصص باشد، و والی هم باید حقوق و ادارهٔ عامه را خوانده باشد، و لسوال باید کمتر از لسانس نباشد ، و حکومت و اعضای حکومت باید از متخصصین ساخته شود ، و اعضای پارلمان هم باید کمتر از لسانس نباشد ، و ساحات دور را میگذاریم ، و میگوئیم که در پاکستان هم در کشور در به دیوار ما و عضوی پارلمان کمتر از لسانس نمی باشد ، و اعضای ستره محکمه هم باید اگر بالاتر از لسانس شرعیات و حقوق نباشد، کمتر از آن هم نباید باشد وقتیکه اینها چنین می باشد رئیس جمهور و معاون رئیس جمهورکه در ان از تعلیم و دوره تحصیل شان هیچ ذکر به عمل نیامده باید باشد که باشد ، و سن رئیس جمهور باید از پنجاه سال کم نباشد و وزیر باید سن چهل پنج سالگی را پوره کرده باشد ، و و کیل شورا هم باید سنش از سی و پنج سال کمتر نباشد و کیفیت بایددر نظر باشد.

و امروز دانش هاست که کار ها را اجرا مینماید ، اگر دانش نباشد هیچکاری اجرا نمی شود ، و معیاری دانش تعلیم و تحصیل می باشد و کشور را باید اشخاص تعلیم یافته و تحصیل کرده کار دیده و کار ازموده بگیرد و اداره نماید ، و در کشور به تعلیم و تحصیل وقتی رجوع میشود تا چنین قوانینی باشد ، و در قوانین چنین شرایطی وجود داشته باشد ، و مفهوم از قانون اساسی هم کار های بزرگ و اساسی می باشد.

و علاوه از این مادر یک چند موضوع مختص آن اظهار نظر مینمائیم.

به عقیده من این پروگراف مادهٔ ۶۴ باید چنین تعدیل یابد ، و حتی بحیث ماده خاصی گرفته شود و گفته شود که :

جرم قابل عفو نمی باشد ، و هیچکس نمتواند مجرم را ببخشد ، مگر اینکه حالت خاصی بوجود آید ، و آن وقت در حالت خاص رئیس جمهور میتواند در جزائی مجرم تخفیف بیاورد و یا جرم مجرم را ببخشد.

و کسی تحت اتهام دولت قرار میگیرد ، وتوقیف میشود ، و یا از کار میماند ، و بالاخره ثابت میشود که متهم جرمی نداشته ، و برائت حاصل می نماید، این شخص و اشخاص می تواند از دولت اعاده حیثیت و جبران خساره ایام توقیف و ایام بیکاری خود را مطالبه نماید و اگر دولت حاضر نشود ، به محکمه مراجعه نماید و از دولت جبران خسارهٔ خود را بگیرد و بخواهد.

ماده ۴۳ درست نیست ، در بند دوم آن گفته شده است :

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که الی درجهٔ ثانوی بصورت رایگان از طرف دولت تامین میگردد .

درست اش اینست که گفته شود طوریکه فعلاً هم وجود دارد.

تعلیم و تحصیل حق تمام اتباع افغانستان است که مطابق به احکام قانون از طرف دولت بصورت رایگان تامین میگردد.

در مادهٔ سی وم آمده است که :

اظهار اقرار و شهادت از متهم و یا شخصی دیگری بوسیله اکراه بدست آورده شود اعتبار ندارد .

باید گفت که اعتبار ندارد را چه میکنید گفته شود که شخصیکه مرتکب چنین جرمی شده است که به جبر و اکراه اقرار بدست آورده است قابل مجازات میباشد.

در مادهٔ چهل و نهم آمده است که تحمیل کار اجباری ممنوع است .

کار اجباری در حالت جنگ ، آفات ، و سایر حالاتیکه حیات و آسایش عامه را تهدیدمیکند از این امر مثتثنی میباشد .

و این هم باید گفته شود که جمع آوری دهاقین محل و ولسوالی جهت اصلاح سازی و پاکاری بند و انهار محل و منطقه خودش که همه ساله صورت میگیرد، و باید بگیرد کاری اجباری گفته نمی شود ، و اگر این کار را دولت نکند افراد نمی تواند این کار را اجرا نماید ، وقتیکه چنین کاری نشود اصلاح و پاک کاری بند وانهار و از اصلاح و پاک کار ی باز میماند و این یک خساره بزرگ و عظیمی زراعتیستکه بکشور وارد مینماید.

ماده یکصدو دوم درست نیست ، درستش اینست که گفته شود که اعضای شورای ملی ، بدون موافقه شورا تحت تعقیب درآمده نمیتواند .

ماده نود و هشتم درست نیست، درین ماده گفته شده که ولسی جرگه نمی تواند تصویب بودیجه را بیش از یک ماه و اجاز ه و یا اخذ و اعطا قرضه را که شامل بودجه نباشد بیش از پانزده روز به تاخیر اندازد ، و هرگاه ولسی جرگه درین مدت راجع به پیش نهاد اخذ و اعطا قرضه تصمیم اتخاذ نکند پیشنهاد تصویب شدهمحسوب میگردد.

این کار غلط است یکماه و پانزده روز آنقدر کم است که در پانزده روز یک بودجه در کمیسیون مربوط به بودجه در شورا مطالعه شده نمیتواند، و در مجلس عمومی بیش از یکماه بحث آن وقت کار دارد، و حکومت ها به آسانی میتواند که نصاب ولسی جرگه را برهم بزند ، ولسی جرگه را از نصاب اندازد و بعد از یک ماه و پانزده روز بودجه و قرضه خود را بدون تصویب شورا تصویب شده بداند .

باید گفت درست است رئیس جمهور در حالیکه رئیس قوه اجرائیه هم میباشد از طرف لویه جرگه تعیین شده است ، شورا نمیتواند در باره رای اعتماد به او تصمیم بگیرد ، ولی وزرا باید از شورا رای اعتماد بگیرد ، و از طرف شورا سلب اعتماد شود ، و اگر نشود ، شورا چه و کاری چه میباشد، و خصوصاً ماده یکصدو دوم شورا را آنقدر بی اهمیت ساخته است که دیگر شورا بودن او مفهومی ندارد .

از ماده ششم کلمه متوازن باید حذف شود ، کلمه خوبی است ولی تطبیق آن امکان ندارد ، در اقتصاد ساحات است که استعداد انکشافی دارد یا معادن خوب و یا زمین عالی دارد. و همه جا و همه ساحات یکسان انکشاف کرده نمیتواند ، آنجاهائیکه امکان انکشاف عالی را دارد ، آنجا بسیار انکشاف مینماید، و البته باید ساحاتیکه ، معدن خوب و زمین های عالی ندارد آن باید فراموش نشود ولی به مثلی ساحاتیکه امکانات عالی دارد به مثل آن انکشاف کرده نمیتواند ، پس انکشاف متوازن غیر عملی می باشد .

در ماده هشتادو سوم آمده است :

در قانون انتخابات باید تدابیر اتخاذ گردد ، و نظام انتخاباتی نمانیده گی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تامین نماید ، و از هر ولایت حد اقل یک وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

باید گفت انتخاب از طرف مردم صورت میگیرد و در یک حوزه چند نفر کاندید می باشد ، و شاید در بین این کاندید ها هیچ زن وجود نداشته باشد و اگر وجود هم داشته باشد شاید کاندید زن آرای اکثریت را بدست آورده نتواند ، و نتواند وکیل شود ، پس چگونه شده میتواند تا در هر ولایت یک وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد ؟

باید گفت که رئیس شورا چرا باید برای یک سال تعیین شود ، رئیس شورا باید چهار سال و یا پنج سالیکه قانون تعیین کرده است تعیین شود ، برای یکسال رئیس شورا تعیین شدن به نفع شورا نیست این کار شورارا از کار می اندازد ، برای تعیین یک رئیس شورا جمعاً سه چهار ماه کمپاین انتخاباتي کار دارد ، شورا باید دیگر کار نکنند هر سالی سه چهار ماه خود را در تعیین رئیس شورا باید به مصرف رساند ، و این مصوبه از هر جهتی بسیار بحث میخواهد و بسیار نواقصی دارد .

آیا لویه جرگه برای همین یک دوره باشد ، و برای دوره های بعدی و انتخاب رئیس جمهور ، انتخاب سرتا سری نباشد؟ و لویه جرگه برای همیش باشد ، و ما در جهان بحیث یک کشور جداگانه ونمونه باشیم انتخاب رئیس جمهور ما ازراه لویه جرگه باشد؟ و انتخاب رئیس جمهور همیشه ازراه لویه جرگه صورت بگیرد؟

من تا جائیکه فکر میکنم این مسوده قانون اساسی ما به یک کمیسونی دیگری ضرورت دارد تا نواقص آنرا بگیرد و اصلاح سازد.

در ماده دوازده نشر پول گفته شده ، ولی باید چنین گفته شود نشر پول و جلوگیری از انفلاسیون ، و طرح وتطبیق سیاست پولی کشور مطابق به احکام قانون از صلاحیت بانک مرکزی میباشد.

و بانک باید دولت را در بعضی ساحاتیکه باعث انفلاسیون میشود آگاه سازد ، و تورم تشکیلات هم باعث انفلاسیون میشود و این کاررا هم باید دولت نکند ، و اصلا انفلاسیون رادولت بوجود میاورد ، دولت در بسی کار ها باید از انفلاسیون جلوگیری نماید . و بانک باید وظیفتاً دولت را متوجه چنین کار هایش سازد .

و نشر پول و قرضه ایکه دولت از افغانستان بانک میگرد ، این هم نشر پؤل است بدون اجازه شورا ، و صحه رئیس جمهور این کار باید صورت نگیرد ، و دولت قرضه های قبلی را بپردازد و بعد قرضه های جدیدی اخذ نماید.

و باید صراحت داشته باشد که نزد قانون مردو زن هردو یکسان میباشد و زن میتواند بمثل مردها وکیل ، وزیر ، وریس شورا شود و ریس جمهور گردد . آیا گردد یا نگردد ، باید واضح باشد.

و ما سرمایه گذاری خارجی را تشویق میکنیم و سرمایه گذاری خارجی عبارت از فابریکه سازی میباشد، و فابریکه سازی به زمین ضرورت دارد ، وقتیکه مالک فابریکه ، مالک زمین نباشد ، او چگونه فابریکه بیاورد ، و فابریکه بسازد ، حال اینکه ما فروش زمین را به خارجی ها تحریم میکنیم، به عقیده من برای این کار باید یک تجویزی گرفته شود.

و وظایف شورا بسیار روشن نمی باشد ، شورا اصلاً مجلس مقننه و قانون ساز می باشد باید وظایف شورا محدود نباشد ، و حاکمیت ملی به ملت تعلق دارد و ملت از راه شورًا حاکمیت ملی خود را تمثیل میکند و شورا نظارت کننده اعمال دولت می باشد و قانون را نظارت دارد و قانون را تطبیق می نماید، وکسانیکه از قانون سرپیچی می نمایند آنها را مواخذه مینمایند .

و دربارهٔ احزاب باید گفت ، حزب اکثریت در پارلمان باید حزب حاکم باشد . آیا باشد یا نباشد؟ و در چنین نظام که رئیس جمهور از طرف لویه جرگه تعیین می گردد، به همه حال حزب اکثریت در پارلمان اکثریت دارد ، وقتیکه اعضای لویه جرگه می آید اکثریت او را لویه جرگه من فکر میکنم از بین میبرد ، و در اینجا ببینید یک مشکلی بین شورا و لویه جرگه وجود دارد ، نشود که حزب که در شورا اکثریت دارد و در لویه جرگه اکثریت خود را از دست بدهد . وواضح است که میدهد.

و علاوه از این یک ثلث اعضاي مشرانو جرگه، تحت عنوان اشخاص خبیر که به انتخاب رئیس جمهور آمده اند، جز شورا می باشد، واین یک ثلث اعضای انتصابی مشرانو جرگه در زمان که لویه جرگه دایر میشود، و این ها هم جز اعضای لویه جرگه میگردند، در زمان رای گیریتوازن رای گیری به نفع یکی و به ضرر دیگری، بین دو کاندید ریاست جمهوری برهم می زنند، و خراب می کنند.

به همه حال، چیز ها باید خوب ارزیابی شود، و چیز ها باید گنگ نباشد و چیز ها باید صریح و روشن و واضح باشد ، و اگر نباشد جنجالی بر پآ میکند و چیز هائیکه در جهان وجود دارد در اینجا هم باید باشد و آنوقت قانون اساسی، قانون اساسی میباشد.

در قانون اساسی اقتصاد باید یک فصلی می داشت وگفته میشد که اقتصاد محصول کار و بار مولد می باشد، و مولد را اگر کس مکافات نمی دهد مجازات هم باید ندهد ، مولد میتواند محصول کار خود را در هر جای که دلش خواسته باشد ببرد و بفروشد ، جهان را عادت بر این است که صادرات را تشویق و واردات را تحدید مینمایند ، و ما را عادت بر این است که واردات را تشویق و صادرات را تحدید مینمائیم ، و قیوداتی بالای صادرات میگذاریم ، و این کار به ضرر اقتصاد کشور می باشد و طبقه محروم کشور کوچی های کشور می باشد نه باید بالای مواشی آنها قیمت های خود سر و اجباری وضع نمایند و زحمات آنها هدر رود و مو اشی شان به نصف قیمت به قیمت گذاری های اجباری بفروش رسد.

وقتیکه باز آزاد میگوئیم ، مفهوم بازار را باید بفهمیم ، و عرضه و تقاضا خودش تعیین کننده نرخ اموال میباشد، اگر تولید میخواهیم و اقتصاد می طلبیم باید بازار تولید را کساد نه سازیم، و اگر تولید میخواهیم و پیشرفت اقتصادی می طلبیم باید مولد را از یاد نبرئیم ، تا که میتوانیم مولد را ازاد بگذاریم و مولد را تشویق کنیم و مولد را حمایه نمائیم .

ما عادت داریم که ارزانی مواد را بسیار دوست داریم، حال اینکه ارزانی مواد در کساد بازار می باشد و کساد بازار بسیار مضر می باشد، هر قدریکه بازار رونق داشته باشد مولد بهتر نفع می دارد، مولد وقتیکه نفع برد، بهتر به آن رجوع می نماید وبه تعداد مولد می افزاید وآن مواد زیاد می شود و ترقی می نماید، اگر ما میخواهیم پیشرفت و ترقی داشته باشیم کساد بازار نخواهیم رونق بازار را مطالبه نمائیم، وزوال موادنخواهیم رونق موادرا ارزوداشته باشیم.

ص۴

توشیح فرمان ثبت نام...

و به همت والای خود کشور را از چنگال تروریزم و تخریبکاران محفوظ نگهدارند.

بعدا لخضر براهیمی نماینده خاص سر منشی سازمان ملل متحد برای افغانستان و زکیم شاه رئیس کمیسیون موقت انتخابات در رابطه به چگونگی روند انتخابات صحبت نموده گفت: تمام مردم افغانستان باید جهت تحقق ارمان بزرگ ملی که آن عبارت از ایجاد یک نظام عادلانه و دموکراتیک از طریق انتخابات آزاد در افغانستان میباشد گام های محکم بردارند و کشتی طوفان زده افغانستان را به ساحل مقصود برسانند. در اخیر این مراسم رئیس دولت به سوالات خبرنگاران داخلی و خارجی جواب داده و در جواب پرسش یکی از خبرنگاران که در ولایت زابل و در بعضی موارد در مرکز کشور نا امنی های وجود دارد. آیا انتخابات بدون مشکل انجام خواهد یافت گفت: پروسه انتخابات در تمام کشور هی پیشرفته دنیا بدون مشکلات انجام نمی یابد اما نا امنی که ناشی از تروریزم است زمانی از میان برداشته میشود که افغانستان صاحب اردو و پولیس ملی شود پارلمان و قوه قضائیه داشته باشد ولی با آن هم عزم و اراده ما قوی و محکم است و بخاطر انجام انتخابات عادلانه و آزاد به همکاری تمام مردم افغانستان کمر همت بسته ایم تا برای این کشور جنگ زده نظامی را ایجاد نمائیم که به اساس رای مردم انتخاب گردد.

رئیس دولت در پایان در جواب به سوال خبرنگاری که گویا سازمانهای بین المللی از موجودیت سلاح در زمان انتخابات در افغانستان نگرانی خود را ابراز نموده اند گفت: سلاح مطابق پلان سازمان ملل متحد در سه سال از تمام کشور جمع آوری میگردد که پروسه جمع آوری سلاح در ولایت قندز آغاز گردیده عنقریب در ولایت پکتیا نیز آغاز میگردد آرزو داریم قبل از انتخابات سلاح جمع آوری گردد و زمینه آن را مساعد نمائیم که زن و مرد این کشور بدون تهدید و فشار زعیم آینده خود را انتخاب نمایند.

در این مراسم معاونین ریاست دولت، اعضای کابینه، اعضای کمیسیون موقت انتخابات وعده از دیپلوماتان کشور های خارجی مقیم کابل نیز شرکت داشتند.

باختر.

تغییر سیاست امریکا...

آقای بوش گفت که دولت او خواهان مشارکت بیشتر عراقیها در اداره کشور خودشان است و پل برمر به عراق بر می گردد تا همراه با شورای حکومتی این کشور به میکانیزمی برای سرعت بخشیدن انتقال قدرت به مردم عراق دست یابد.

دولت امریکا پیش از این به دنبال این بود که ابتدا در عراق، قانون اساسی تدوین شود و سپس دولت انتقالی کار خود را آغاز کند.

اظهارات جورج بوش در مورد تسریع انتقال قدرت به عراقیها پس از آن صورت می گیرد که دومینیک دو ویلپن، وزیرخارجه فرانسه در گفت و گویی رادیویی خواهان تغییر فوری سیاست امریکا در عراق شد.

وی گفت که شورایی از افراد منتخب مردم عراق باید تا پیش از پایان سال جاری میلادی، یعنی یک ونیم ماه دیگر تشکیل شود و پرسید: "چند نفر دیگر باید بمیرند تا نیاز به تغییر سیاست در عراق تأیید شود؟"

تغییر سیاست امریکا و متحدانش در عراق مورد تأکید کولن پاول و جک استرا، وزیران خارجه امریکا و بریتانیا قرار گرفت که در نشست خبری مشترکی در واشنگتن از لزوم سرعت بخشیدن به روند انتقال قدرت به عراقیها سخن گفتند.

در عین حال، برخی از مقامهای امریکایی شورای حکومتی عراق را مورد انتقاد قرار می دهند و معتقدند که این شورا حتی از اختیاراتی که هم اکنون در دست دارد استفاده نمی کند و مسئولیت خود را به جا نمی آورد.

نظری بر مسودهٔ قانون...

و ملیه باید از کسانی گرفته شود که توان ملیه پرداختن را داشته باشد و ملیه باید از کسانی گرفته شود که عاید بالاتر از مصرف داشته باشد و از کسانیکه در بخش تولید کار می کنند از آنها باید کم ملیه گرفته شود، بخش ملداری و تربیه مواشی یکی از کار های مشکلی بخش اقتصادی می باشد و کوچی های ما هم در این بخش کار می کنند و بنابر این از مواشی باید ملیه گرفته نشود.

زراعت للمی زراعت نا مطمین می باشد و مردمانیکه در ساحه للمی زندگی می کنند زندگی خوبی ندارند از زمین های للمی باید ملیه گرفته نشود کسانیکه کمتر از هفت جریب زمین آبی دارند، از آنها باید ملیه گرفته نشود کسانیکه از هفت بالاتر تا دوازده جریب زمین آبی داشته باشند از آنها طبق قانونیکه در این باره وضع می شود باید کم ملیه گرفته شود. قالین بافی یک شغل مشکل است، جهت حمایه از قالین بافان از صادرات قالین باید ملیه گرفته نشود و از آنهائیکه توان پرداخت ملیه را دارند از انها باید ملیه گرفته شود. و عوض ملیه گرفتن ها تکس گرفتن ها باید بسیار رایج باید.

و گفته شود که افراد می توانند قسمیکه در بخش صنایع کار کنند در بخش زراعتی هم کار های بزرگ و وسیع را انجام دهند، کاریز بکنند واتر پمپ بشانند از دریا ها اب بگیرند زمین های خشک و بایر ولا مالک را هر قدریکه میتواند حواسته باشند ابباد نمایند فارم های بزرگی میکانیزه و غیر میکانیزه بسازند زمین بسازند و رمیی بفروشند و به ملکیت های کشور بیافزایند و تولید خود را در هر جائیکه خواسته باشند ببرند و بفروشند در خارج و داخل و در این راه سرمایه گذاری کنند و هر قدریکه دلشان میخواهد سرمایه گذاری کنند و صرف از دولت اجازه بگیرند که از جای اب بگیرند و در جای زمین بسازند که باعث ضرر به دیگران نشوند باقی دیگر هیچ مشکلی ندارند. و هر قدریکه میخواهند زمین بسازند صرف به یک قیمت کمی زمین های بایر را از دولت بخرند، و از دولت قبله بگیرند تا ملک زمین شوند و ملک زمین گردند. و این کار کاریست که هم به خود کار می کنند هم کشور را ابباد می نمایند، و دولت کاری نکند که نه خودش کار می کند، و نه دیگران را بکار می گذارد. و می گوید که زمین های بایر ملکیت دولت است، و کسی حق ندارد که ملکیت های دولت را ابباد نماید تو گویکه مردم از دولت نمی باشد و مردم کسی دیگری می باشد و بجای اینکه ابباد کردن را تشویق کنند آباد کردن را منع می نماید. تا هنوز چنین کاری شده است بعد از این باید چنین کاری نشود و چنین کاری های بوده است که ملت را به این حال رسانده است.

ویا وزارت زراعت پروژه های ترتیب شده داشته باشد و پروژه ها را بدسترس افراد بگذارد، تا پروژه ها را افراد بگیرد و بسازد و آباد نماید.

وراه های زیادی برای پیشرفت وترقی اقتصادی وجود دارد، ولی چه کنیم کس آنرا نمی کند ونمی سازد، اگر نه چه امکاناتی نیستکه دراین کشور وجود ندارد.

رهنمای کل، قانون اساسی میباشد و کار های به سطح علی در قانون اساسی می اید، وقانون اساسی در رای قوانین فرعی میباشد وهدایت دهنده برایدیگر قوانین که می آید قانون اساسی می باشد، وقانون اساسی دیگر قوانین را بفهماند در پرتو آن دیگر قوانین بوجود آید که اهداف قانون اساسی را برآورده سازد. وقانون اساسی یک محرک بزرگ در زندگی انسانی می باشد، وباید باشد وقانون اساسی قانونی باشد که در کشور یک شور و حرکتی را بوجود آورد، ومردم محسوس کنند که دیروز قانون نبود چه حال بود وامروز که قانون است چه حال می باشد.

و ملستر متخصص و داکتر که تعداد انها اساساً بسیار کم می باشد اگر معاش انها زیاد باشد و دوچند شود، بالای بودجه تاثیری ندارد. امتیازاتی باید بسیار بالاتر داشته باشد و قانون اساسی توصیه کند تا در قانون مامورین در نظر باشد که دوره ترفیع شان بسیار کوتاه باشد. امتیازات مادی شان بسیار بالا باشد و کوشش شود که زود ترفیع کنند و مقامات بالایی بعد از سن های سی پنج و چهل وچهل پنج سالگی از ان انها باشد و آنوقت دانش متاع بی ارزش نمی باشد و این هم یک تشویق مهم و بزرگ برای تعلیم و تحصیل می باشد و آنوقت همه می دانند که تعلیم و تحصیل چه مفهومی دارد و تعلیم برای کی و تحصیل برای چه نمی باشد.

این بود یک چند یادداشتی حدا کند یک چیزی باشد و مورد قبول واقع شود.

وضعیت جوانان در آسیای...

این گروه در خلاصه ای از گزارش ۵۰ صفحه ای خود با اشاره به این که سن حدود نیمی از جمعیت آسیای میانه زیر ۳۰ سال است، می نویسد حل معضلات این نسل نیازمند دخالت بین المللی در کلیه زمینه هاست.

"در جهانی که اکثر مردم انتظار دارند بهتر از نسل قبل زندگی کنند، وضعیت اکثر جوانان آسیای میانه از نسل پیشین نامطلوب تر است. شرح بیسوادی، بیکاری، مصرف مواد مخدر در میان آنها گسترده تر است. از سلامت جسمانی کمتری برخوردارند و احتمالا آنکه قربانی خشونت یا مرتکب آن شوند بیشتر است."

آی سی جی اخطار می دهد اگر این منطقه خواهان پرهیز از مشکلات جدی تر اقتصادی و سیاسی است این روند باید معکوس شود.

درحالی کشورهای آسیای میانه وارث سطح گسترده باسوادی و استانداردهای نسبتا بالای آموزشی اتحاد جماهیر شوروی سابق بودند، اما نظام آموزشی آنها هم اکنون به شدت اسیر بحران مالی است. گسترش فساد، شایستگی ها را از ارزش تهی ساخته و فشارهای اقتصادی باعث شده است خانواده ها کودکان را به جای رفتن به مکتب به کار وادارند.

به گزارش آی سی جی در برخی نواحی تاجیکستان، تعداد دانش آموزان دوره متوسطه از تقریبا ۱۰۰ درصد به ۵۰ درصد افت کرده است. دختران نوجوان بیش از پیش با خطر محروم شدن از تحصیلات جدی روبرو هستند

به عقیده این گروه با توجه به این وضع، عجیب نیست که جوانان برای یافتن راه حلی بر مشکلات خود به طور فزاینده ای به گزینه هایی در خارج از جریان اصلی اجتماعی مانند مذهب، خشونت، افراط گرایی یا مهاجرت روی می آورند.

برای آنها مذهب هم به عنوان مفری از مشکلات روزمره و هم مجرایی برای انتقاد از نظام حاضر عمل می کند. گروه های رادیکال اسلامی مانند حزب التحریر با ارائه پاسخ های ساده انگارانه برای پرسش های بغرنج درباره واقعیات ناگوار زندگی، در جذب جوانان سرخورده موفق بوده اند. تعداد مشابهی نیز با دور شدن از اسلام جذب کلیساهای نوپای مسیحی که گزینه های غرب گرایانه ارائه می کنند شده اند.

مبارزه با منابع...

این گزارش سازمان ملل متحد گفته است علیرغم طراحی روشی به منظور جلوگیری از فعالیت تروریستها، بسیاری از کشورها هنوز به اندازه کافی اطلاعات خود را با یکدیگر ردو بدل نمی کنند.

بعد از حوادث ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی، از کشورهای جهان خواسته شده است تا فهرست افراد و سازمانهایی را که با گروههای تروریستی در ارتباط هستند به سازمان ملل متحد، ارایه دهند.

اما بر اساس گزارش به بیرون درز کرده سازمان ملل متحد بسیاری از کشورها در این خصوص عملی نکرده اند و برای ضبط و توقیف داراییهای (افراد و سازمانهای وابسته به تروریستها) با شک و تردید عمل می کنند.

این گزارش همچنین گفته است که سازمانهای خیریه ای که مظنون به ارتباط با القاعده هستند هنوز فعال هستند. به گفته این گزارش کنترول این سازمانها به دلیل کارهای انسان دوستانه ای که می کنند مشکل است

نامه وارده

به اداره محترم روزنامه دلچسپ وخواندنی اراده؛

امیدوارم سلام های مملو از صفا وصمیمیت مرا، فرد فرد دست اندرکاران این روزنامه دلخواه مان علیک فرموده وازاینکه به جمع علاقمندان روزنامه شما افزوده می شود وازینکه مقامات محترم صالحه بخصوص رئیس دولت غریب پروردما آنرا مطالعه ود رجهت رفع معضله های هموطنان ما شخصا وارسی وهدایت اصدار میفرمایند، مایه افتخار ما بیچاره ها شده، می پردازم به مشکل نه تنها من بلکه هزاران همشهری ام که چندین مراتب به سایر جراید فرستاده ام ولی نه چشم بینا آنرا دیده مطالعه نموده ونه گوش شنوا آنرا شنیده است.

"بنده ساکن الاصل شهر کابل ویکتن ازجمله هزاران خانه بدوش هموطن خویش میباشم که به شکلی از اشکال، طور کرایه نشین در شهر کابل، باسرگردانی های فراوان درین شرایط دشوار وباپیمودن جاده امید به سوی بازسازی وشکل گیری دوباره امرار حیات انسانی درجامعه، چشم براه اجرااات و عملکرد های قابل لمس وعینی اداره انتقالی اسلامی افغانستان که از بدو استقرار خویش، به همه مردم بخصوص برای ما بی سرپناهان که منتظر پا دراز کردن در احاطه ایکه اقلا اگر سقف نداشته باشد ولی استحقاق مشروع وانسانی ما باشد، وعده های چرب ونرم داده می شود ولی کجاست اقدام عملی این بزرگوار هاییکه میخواهند کشور را بطرف جامعه سرمایداری سوق داده ونظام حاکم و محکوم را درجامعه استقرار ببخشند وخود درعصری ترین وپیشرفته ترین وسایل زنده گی، بخاطر امرار حیات مرفه سرو کار داشته باشند؟ من منحیث یک فرد بی سرپناه وخانه بدوش جامعه چندین مراتب درخواستی عنوانی مقامات محترم ذیصلاح ارائه نموده ام اما اینکه چرا درخواست هایکی پی دیگر مفقود می شدند حتی به زیارت بزرگوار های صاحب صلاحیت توزیع زمین چه که به سکرتر های شان نیز رسیده نتوانستم ونخواهم توانست. نمیدانم نمرات زمین به چگونه اشخاص توزیع می شود.

درشماره مورخه ۱۳۸۲/۸/۸ روزنامه انیس تذکر رفته که پروژه جدید چهل دختران چهار آسیاب برای دو صد هزار نفر پناه می سازد، فکر میکنم که آن هم به افراد واسطه دار و صاحب صلاحیت و قدرت مند توزیع خواهد شد. اگر دولت ویا مقامات مسوول بخواهند، مانند واکسین پولیو که درطی سه یوم تماما اطفال درهمه نقاط افغانستان واکسین می شوند. بی سرپناه ها وخانه بدوشان نیز درطی مدت کمتر از آن درسطح شهر کابل که هجوم سیل آسای همه به صوب آن است، تثبیت و حقوق حقه شان پرداخت خواهد شد.

تواحی محترم شاروالی که در دور ترین نقطه ساحه مسوولیت خویش از اعمار منازل خود سر ویا ایجاد وجابجا نمودن غرفه وکانتینر وغیره، آنا اگاهی حاصل میکنند از جابجا ویا تعداد اشخاص خانه بدوش وکرایه نشین، آگاهی حاصل کرده نمیتوانند؟ یقینا که صد فیصد میتوانند. من شخصی رادیده که ۹ نمره زمین برای خود برادران، خواهران واقارب خود گرفته بود ولی من که دوسال متوالی است به زیارت آقای شاروال کابل شرف یاب شده نمیتوانم.

درخواست من ازشما بخاطر نشر این نامه است و ثانیا ازجلالتمآب محترم آقای کرزی صاحب میباشد که به لحاظ خدا به حال ما بیچاره ها رحم کنید. انشاء الله ازگرسنگی نخواهیم مرد چرا که خداوند رازق است ولی از بی سرپناهی مرتکب کدام جرم وجنایت خدای ناخواسته خواهیم شد. ازشما رهبر ملت آرزومندیم تا عملا داخل اقدام شده توزیع نمرات زمین ویا اپارتمان به همین شکل واکسین پولیو که گفتم از طریق نواحی ۱۶ گانه شاروالی بعد از سروی امکان پذیر است وبس، مگذارید تا جلابان جلاد که ۹ نمره یا بیشتر از آنرا تصاحب میکنند و بالای ما بیچاره ها که هیچ نداریم به پول گزاف بازار سیاه بفروش میرساند. خون ما را بریزانند.

امیدوارم بحال ما خانه بدوشان ترحم نموده وما را از دربدری نجات دهید در غیر آن از حادثه ترسند همه کاخ نشینان ـ ماخانه بدوشان غم سیلاب نداریم.

وسلام ح. همدرد ازخانه بدوشان مقیم خیرخانه

In This Issue:

1- Approval Of Constitution, Holding Of Elections Under Gun-Shadow
2- Approval Of Listing Voters' Names Released
3- India-China Joint Military Trainings
4- Unpleasant Conditions Of Central Asian Youngsters
5- American Policy Changes In Iraq
6- AIDS Is Something Strange In Afghan People
7- A Look On Constitution Draft
8- Development Of Investments, Bad Nights Of Poor People
9- Struggle Against Financial Sources Of Terrorism Networks Fails
10- Salang Tunnel To Be Reopened Soon

اراده

زیر نظر هیات تحریر انتشار مییابد

موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد

مدیر مسوول: ظهور افغان

روزنامه آزاد وملی نشریه مرکزی نشرات افغان

اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است

کمپوزودیزاین: صدیق الله "صادق" و عزیز الرحمن

چاپ: مطبعه مرکز نشرات افغان قیمت یک شماره ۲ افغانی

اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد

آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمدخانه نمبر ۹۵)

تیلیفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷

ERADA Daily

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center

Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Zuhoor Afghan

Mobil Phone: 070224787

eradadaily@hotmail.com